

**Бір жағынан, Қазақстан Республикасының Үкіметі және екінші жағынан,
Бельгия-Люксембург Экономикалық Одағы арасындағы Инвестицияларды өзара
көтермелеу және қорғау туралы келісімді бекіту туралы**

Қазақстан Республикасының Заңы 1999 жылғы 30 желтоқсан N 23-II

Алматыда 1998 жылғы 16 сәуірде жасалған Бір жағынан, Қазақстан Республикасының Үкіметі және екінші жағынан, Бельгия-Люксембург Экономикалық Одағы арасындағы Инвестицияларды өзара көтермелеу және қорғау туралы келісім бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Бір жағынан, Қазақстан Республикасының Үкіметі және
екінші жағынан, Бельгия-Люксембург Экономикалық Одағы арасындағы
Инвестицияларды өзара көтермелеу және қорғау туралы
Келісім*

*(2001 жылғы 6 ақпанда күшіне енді - ҚР халықаралық шарттары
бюллетені, 2002 ж., N 1, 5-құжат)

Бір жағынан, Қазақстан Республикасының Үкіметі және екінші жағынан, жасалған келісімдер арқылы өз атынан және Ұлы Люксембург Герцогтығының Үкіметі атынан әрекет ететін Бельгия Корольдігінің Үкіметі, Валлония Үкіметі, Фландрия Үкіметі және Брюссель аймағының Үкіметі (бұдан әрі

"Уағдаласушы Тараптар" деп аталатын),

бір Уағдаласушы Тарап азаматтарының екінші Уағдаласушы Тарап аумағындағы инвестициялары үшін қолайлы жағдайлар жасау арқылы өздерінің экономикалық ынтымақтастығын нығайтуды көздей отырып,

төмендегілер жөнінде келісті:

1-бап
Айқындамалар

Осы Келісімнің мақсаттары үшін:

1. "Инвесторлар" термині:

а) Қазақстан Республикасының, Бельгия Корольдігінің немесе Ұлы Люксембург Герцогтығының заңдарына сәйкес, тиісінше Қазақстан Республикасының, Бельгия Корольдігінің немесе Ұлы Люксембург Герцогтығының азаматы болып табылатын " азаматтарды", яғни кез келген жеке тұлғаны;

ә) "компаниялар"- Қазақстан Республикасының, Бельгия Корольдігінің немесе Ұлы Люксембург Герцогтығының заңдарына сәйкес құрылған және тиісінше Қазақстан Республикасының, Бельгия Корольдігінің немесе Ұлы Люксембург Герцогтығының аумағында оның істерін басқару органы орналасқан жері бар кез келген заңды тұлғаны білдіреді.

2. "Инвестициялар" термині активтердің кез келген түрін және экономикалық қызметтің кез келген секторына инвестицияланған немесе қайта инвестицияланған қолма-қол ақшалай, заттай түрдегі немесе қызметтердегі кез келген үлесті білдіреді.

Осы Келісімнің мақсаттары үшін инвестициялар болып, атап айтқанда, бірақ тек қана бұлар емес, келесілер саналатын болады:

а) қозғалмалы және қозғалмайтын мүлік пен ипотека, ұстау құқығы, кепілдемелер, узуфрукт сияқты және осыған ұқсас кез келген басқа да құқықтар;

ә) акциялар, акционерлік құқықтар және Уағдаласушы Тараптың бірінің аумағында құрылған компанияларға қатысудың кез келген басқа да нысандары;

б) облигациялар; ақшалай талаптар және экономикалық құндылығы бар кез келген орындауға деген талаптар;

в) авторлық құқықтар, өнеркәсіптік меншік құқықтары, техпроцестер, сауда белгілері және "гудвилл";

г) табиғи ресурстарды барлауға, игеруге, өндіруге немесе пайдалануға берілген концессияларды қоса алғанда көпшілік заңдарға сәйкес немесе шартқа сай концессиялар.

"Инвестициялар" термині, сондай-ақ Уағдаласушы Тараптың бірінің инвесторлары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында екінші мемлекетте құрылған, оған бірінші Уағдаласушы Тараптың инвесторлары шешуші бақылауды жүзеге асыратын ұйым арқылы жүзеге асырған тікелей емес инвестицияларға да қатысы бар.

Активтер мен капитал инвестицияланған немесе қайта инвестицияланған құқықтық нысанның өзгеруі олардың "инвестициялар" ретіндегі осы Келісімнің мақсаттары үшін айқындамасына әсерін тигізбейді.

3. "Табыстар" термині инвестициядан түскен пайданы білдіреді және атап айтқанда, бірақ бұлар ғана емес, кірісті, проценттерді, капиталдың өсімін, дивидендтерді, роялтиді және төлемдерді қамтиды.

4. "Аумақ" термині Қазақстан Республикасының аумағына және Бельгия Корольдігінің аумағына, Люксембург Ұлы Герцогтығының аумағына, сондай-ақ теңіз аймақтарына, яғни тиісті мемлекеттердің аумақтық суларынан тыс жерлердегі және табиғи ресурстарды барлау, пайдалану және сақтау мақсаттары үшін оларға халықаралық құқыққа сәйкес соңғылардың егеменді құқықтары мен олардың юрисдикциясының күші жүретін теңіз және су асты аудандарына қолданылады.

2-Бап

Инвестицияларды көтермелеу

1. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы оның аумағында екінші Уағдаласушы Тарап инвесторлары жүзеге асырған инвестицияларды көтермелейді және мұндай инвестицияларға өзінің заңдарына сәйкес рұқсат беретін болады.

2. Атап айтқанда, әрбір Уағдаласушы Тарап қызметтің мұндай түрлері қаншалықты осындай инвестициялармен байланысты болғандығына қарай коммерциялық, әкімшілік немесе техникалық көмек жөніндегі лицензиялық шарттар мен келісімдер жасасуға және оларды орындауға рұқсат береді.

3-Бап

Инвестицияларды қорғау

1. Уағдаласушы Тараптың бірінің инвесторлары жүзеге асырған барлық тікелей немесе тікелей емес инвестицияларға екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында әділ және теңдей режим берілетін болады.

Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тарапқа қатысты өзінің міндеттемелерін барлық уақытта қамтамасыз ететін болады.

2. Қоғамдық тәртіпті сақтау үшін қажетті шараларды қоспағанда, мұндай инвестицияларға тұрақты қорғау және қауіпсіздік жасалады, яғни заң бойынша немесе іс жүзінде оларды басқаруға, жұмсауға, пайдалануға, иеленуге немесе таратуға кедергі келтіруі мүмкін, ешқандай да ақталмаған немесе қысым көрсету шараларына жол берілмейтін болады.

3. 1- және 2-параграфтарда айтылып отырған режим мен қорғау ең болмағанда үшінші Мемлекеттің инвесторларына жасалатын режимге теңдей болады және ешбір

жағдайда олардың қолайлылығы халықаралық құқыққа сәйкес танылған режим мен қорғаудың қолайлылығынан кем бола алмайды.

4. Бірақ аталған режимнің күші Уағдаласушы Тараптардың бірінің үшінші Мемлекеттің инвесторларына еркін сауда аймағына, кедендік одаққа, ортақ рынокқа немесе аймақтық экономикалық ұйымның кез келген басқа нысанына бірлесіп қатысуымен байланысты жасайтын артықшылықтарына жүрмейді.

4-Бап

Меншіктен айыру және шектеу

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тарап инвесторларының олардың инвестицияларына, түптеп келгенде тікелей немесе жанама түрде айыратын, өз аумағындағы экспроприациялау немесе мемлекет меншігіне алу жөніндегі ешқандай да немесе кез келген басқа да шараларды қабылдамауға міндеттенеді.

2. Егер қоғамдық мәндегі, қауіпсіздіктегі немесе ұлттық мүдделер тұрғысынан пайымдаулар 1-ші параграфтың ережелерін бұзуды талап ететін болса, келесі шарттар сақталатын болады:

- а) шаралар белгіленген заңды тәртіпке сәйкес қабылданатын болады;
- ә) шаралар қысым көрсетушілік болмайды және ешқандай нақты міндеттемелерге қайшы келмейтін болады;
- б) шаралар баламалы төлем және тиімді өтемақы туралы ережелермен қоса жүргізілетін болады.

3. Мұндай өтемақы шаралар қабылданған немесе бұлар туралы белгілі болғанға дейін бір күн бұрын инвестициялардың қолданыстағы бағасына тең болады.

Мұндай өтемақы инвестор азаматы болып табылатын мемлекет валютасына немесе кез келген өзге өтімді валютада төленген. Ол кідіріссіз төленетін болады және еркін аударуға жатады. Өтемақыға әдеттегі коммерциялық ставка бойынша төлем күніне дейін оның сомасы анықталған күннен бастап проценттер кіреді.

4. Уағдаласушы Тараптың бірінің екінші Уағдаласушы Тарап аумағындағы инвестицияларына соғыстың немесе басқа да қарулы жанжалдың, революцияның, төтенше жағдайдың немесе азаматтық қақтығыстардың нәтижесінде зиян келтірілген инвесторларына екінші Уағдаласушы Тарап реституцияға, өтемақыға, есесін толтыруға немесе басқаны реттеуге қатысты ол ең болмағанда мейлінше қолайлы жағдайдағы ұлттың инвесторларына жасайтын режимге теңдейін жасайды.

5. Осы Баппен реттелген мәселелерге қатысты әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың инвесторларына ең болмағанда оның аумағындағы мейлінше қолайлы жағдайдағы ұлттың инвесторларына жасайтын режимге теңдейін жасайды. Бұл режимнің қолайлылығы ешбір жағдайда халықаралық құқық бойынша танылғанының қолайлылығынан кем болмайды.

5-Бап

Аударымдар

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың инвесторларына өз аумағына және ол жақтан өз заңдарына сәйкес инвестицияларға қатысты барлық төлемдердің еркін аударылымын қамтамасыз ететін болады, солардың қатарына келесілер кіреді:

- а) инвестицияны Тағайындау, іске асыру немесе ұлғайту үшін қажетті сомалар;
- ә) заемдарды өтеу, роялти және лицензиялардан, франшиздерден, концессиялардан және басқа да осындай құқықтардан туындайтын басқа да төлемдер үшін қажет сомаларды қоса алғанда контракт бойынша төлемдер үшін қажетті сомалар;
- б) инвестициялардан түскен пайда;
- в) капиталдық мүлікті сатудан немесе инвестицияланған капиталды ұлғайтудан түскен капиталдың кірістерін қоса алғанда инвестицияларды толық немесе ішінара жоюдан түскен пайда;
- г) 4-Бапқа сәйкес төленетін өтемақы.

2. Екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында инвестицияларға байланысты жұмыс істеуге рұқсат алған әрбір Уағдаласушы Тараптың азаматтары да өз жалақыларының тиісті бөлігін өзінің еліне аударуға рұқсат алады.

3. Аударымдар қолданылып жүрген валютада қолда бар тауарлардың мәмлесіне аударым күні қолданылатын бағам бойынша еркін өтімді валютада жүзеге асырылатын болады.

4. Әрбір Уағдаласушы Тарап әдеттегі салықтар мен шығындардан басқа қажетсіз кідіртулер, басқа да шығындарсыз аударымдарды жүзеге асыру үшін қажетті рұқсаттарды беретін болады.

5. Осы Бапта айтылып отырған кепілдіктер ең болмағанда мейлінше қолайлы жағдайдағы ұлт режимінің күші жүретін мемлекеттің инвесторларына жасалатын кепілдіктерге тең болады.

6-Бап

Суброгация

1. Егер Уағдаласушы Тараптың бірі немесе оның қайсыбір мемлекеттік мекемесі инвестицияны қамтитын кепілдіктің шеңберінде меншікті инвесторларына өтемақыны төлейтін болса, екінші Уағдаласушы Тарап бірінші Уағдаласушы Тарапқа немесе оның тиісті мемлекеттік мекемесіне инвестордың құқықтарының берілгенін танитын болады.

2. Табыс етілген құқықтарға қатысты екінші Уағдаласушы Тарап сақтандырылған

инвесторлардың құқықтарына енгізілген сақтандырушыдан заң немесе контракт бойынша соңғылардың міндеттемелерін орындауды талап етуге құқылы болады.

7-Бап

Қолданылатын ережелер

Егер инвестициялардың мәселелері осы Келісіммен, сондай-ақ Уағдаласушы Тараптың бірінің ұлттық заңдарымен немесе қазіргі бар не болмаса кейінгі халықаралық конвенциялармен реттелетін болса, екінші Уағдаласушы Тараптың инвесторлары мейлінше қолайлы болып табылатын

ережелерді қолдануға құқылы.

8-Бап

Мейлінше қолайлы жағдайдағы ұлттың принципі

Инвестициялардың режиміне қатысты барлық мәселелер бойынша әрбір Уағдаласушы Тараптың инвесторлары екінші Уағдаласушы Тараптың аумағында мейлінше қолайлы жағдайдағы ұлттың режимін пайдаланады.

9-Бап

Ерекше келісімдер

Уағдаласушы Тараптың бірі мен екінші Уағдаласушы Тарап инвесторларының арасында жасалған ерекше келісімге сәйкес жүзеге асырылған инвестициялар осы Келісімге, сондай-ақ ерекше келісімнің де ережелерімен көзделуге тиіс.

Ерекше келісім бірінші Уағдаласушы Тараптың аумағындағы нақты инвестицияларға қатысты Уағдаласушы Тарап пен екінші Уағдаласушы Тарап инвесторының арасындағы келісімді білдіреді.

10-Бап

Инвестициялық дауларды шешу

1. Бір Уағдаласушы Тараптың инвесторы мен екінші Уағдаласушы Тараптың

арасындағы кез келген дау туралы аталған мәселені бірінші болып көтерген тарап жазбаша түрде хабарлайтын болады. Хабарлама мәселенің жеткілікті егжей-тегжейлі жағдайын көрсеткен жазбамен бірге жіберіледі.

Тараптар бұл қажет болған жағдайда, мейлінше қысқа мерзім ішінде үшінші тарап сарапшысының консультацияларын ала отырып, дауды келіссөздер жолымен немесе Уағдаласушы Тараптар арасындағы дипломатиялық арналар арқылы ымыраластыру жолымен шешу үшін шаралар қабылдайды.

2. Келіссөздерді бастауға жазбаша ұсыныс берілген күннен бастап алты ай ішінде тікелей келісімге қол жеткізу арқылы келіссөздер жолымен немесе дипломатиялық арналар арқылы ымыраластыру процедурасы жолымен дауды шешу мүмкін болмаған жағдайда дау - Мемлекеттік құзіретті сот органына немесе халықаралық төрелік сотқа қарауға беріледі.

Бұл мақсат үшін әрбір Уағдаласушы Тарап алдын-ала және міндетті түрде дауды төрелік сотта қарау жолымен шешуге келісімін береді. Мұндай келісім екі Тарап та құқық қорғаудың барлық әкімшілік немесе соттық құралдарын талап ету құқығынан бас тартатынын білдіреді.

3. Халықаралық сот жағдайында дау оның шешілуі үшін төменде аталған ұйымдардың біріне - инвестордың таңдауы бойынша:

- БҰҰ Халықаралық Сауда Зандары жөніндегі комиссиясы белгілеген төрелік сотта қарау ережелеріне сәйкес әрбір жекелеген жағдайда тағайындалатын төрелік сотқа (UNCITRAL);

- әрбір мемлекет - осы Келісімдегі Тарап - аталған Конвенцияның қатысушысы болатын 1965 жылғы 18 наурызда Вашингтонда қол қою үшін ашық болып табылатын мемлекеттер мен екінші бір мемлекеттер азаматтарының арасындағы инвестициялық дауларды шешу жөніндегі халықаралық орталыққа (ICSID) қарау үшін тапсырылады.

Осы талап орындалмаған жағдайда әрбір Уағдаласушы Тарап бұл дауды қарау Инвестициялық дауларды реттеу жөніндегі халықаралық орталықтың қосымша өкілеттіктері туралы ережеге сәйкес төрелік сотқа:

- Париждегі Халықаралық Сауда Палатасының Төрелік Сотына;
- Стокгольмдегі Сауда Палатасының Төрелік Сот Институтына берілетіндігімен келіседі.

Егер Төрелік Сот қарауының процедурасы Уағдаласушы Тараптың инициативасы бойынша басталған болса, аталған Уағдаласушы Тарап жазбаша түрде дауға тартылған инвесторға сол дау қарауға тапсырылатын төрелік сот ұйымын тағайындауға өтініш жасайды.

4. Дауласушы тарап болып табылатын Уағдаласушы Тарап аралық сот процедурасының немесе сот шешімін орындаудың кез келген сатысында инвестордың сақтандыру саясаты немесе осы Келісімнің 6-бабында көзделген кепілдікке сәйкес келтірілген зиянның барлығын немесе бір бөлігін қамтитын сақтандыру шартының

нәтижесінде өтем алған фактісіне жүгіне алмайды.

5. Аумағында инвестициялар жүзеге асырылған дауға тартылған Уағдаласушы Тараптың құқықтық нормалар коллизиясына жататын нормаларды қоса алғанда, Төрелік сот ішкі мемлекеттік құқық негізінде, сондай-ақ осы Келісім ережелерінің, инвестицияларға қатысты жасалуы мүмкін айрықша келісім шарттардың және халықаралық құқық принциптерінің негізінде шешім қабылдайды.

6. Төрелік сот шешімдері дауласушы Тараптар үшін ақырғы шешім және орындауға міндетті болып табылады. Әрбір Уағдаласушы Тарап шешімдерді өзінің ішкі мемлекеттік заңдарына сәйкес орындауға міндетті.

11-Бап

Уағдаласушы тараптар арасындағы осы келісімді түсіндіруге және қолдануға қатысты даулар

1. Осы Келісімнің ережелерін түсіндіруге және қолдануға байланысты даулар мүмкіндігінше дипломатиялық арналар арқылы шешілетін болады.

2. Егер дауды дипломатиялық арналар арқылы шешу мүмкін болмаса, ол екі Тарап өкілдерінің біріккен комиссиясының қарауына тапсырылады. Аталған комиссия осы мәселені бірінші болып көтерген тараптың өтініші бойынша себепсіз кешеуілдетпей жиналатын болады.

3. Егер біріккен комиссия дауды шеше алмайтын болса, Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша ол әрбір нақты жағдайда төмендегіше құрылатын төрелік соттың қарауына беріледі;

Әрбір Уағдаласушы Тарап бір Уағдаласушы Тараптың екінші Уағдаласушы Тарапқа өзінің дауды төрелік сотқа беру ниеті туралы мәлімдемесінен кейін екі ай мерзім ішінде бір-бір арбитрадан сайлайды.

Олар сайланғаннан кейінгі екі ай мерзім ішінде төрағаны таңдауға қатысты келісімге келе алмаса, оны Уағдаласушы Тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша Халықаралық Соттың Президенті тағайындайды.

Егер Халықаралық соттың Президенті Уағдаласушы Тараптың біреуінің немесе Уағдаласушы Тараптардың біреуінің дипломатиялық қатынастары жоқ мемлекеттің азаматы болып табылса немесе басқа себеппен ол аталған міндеттерді орындай алмайтын болса, бұндай тағайындауды жүргізу Халықаралық Соттың Вице-Президентіне беріледі.

Егер Вице-Президент аталған міндеттерді орындай алмайтын болса немесе ол Уағдаласушы Тараптардың біреуінің азаматы болып табылса, онда тағайындауды Уағдаласушы Тараптардың ешқайсысының азаматы болып табылмайтын Халықаралық Соттың дәрежесі жағынан ең жоғары тұрған соты жүргізетін болады.

4. Уағдаласушы Тараптар арасындағы өзге қаулыларды бұзбастан, Төрелік сот

өзінің процедуралық тәртіптерін белгілейді. Төрелік Сот шешімдерді көпшілік дауыспен қабылдайды: олар Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы үшін ең ақырғы және орындауға міндетті болып табылады.

5. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы арбитрді қаржыландыру жөніндегі шығындарды көтереді. Үшінші арбитрді тағайындауға байланысты және соттың әкімшілік шығындарын Уағдаласушы Тараптар теңдей бөліп төлейді.

Алайда, сот шешімінде Уағдаласушы Тараптардың біріне көбірек үлес

белгілеу жөнінде шешім шығара алады және бұл шешім екі Уағдаласушы Тарапқа да міндетті болып табылады.

12-Бап

Бұрынғы инвестициялар

Осы Келісім күшіне енген сәттен бастап, бір Уағдаласушы Тараптың екінші Уағдаласушы Тарап аумағында соңғысының заңдары мен ережелеріне сәйкес 1991 жылдың желтоқсанынан бастап жүзеге асырған инвестицияларын да қамтиды.

13-Бап

Күшіне енуі және қолданылу мерзімі

1. Осы Келісім Уағдаласушы Тараптар бекіту грамоталарымен алмасқан күннен бастап кідірмей күшіне енеді. Келісім он жыл бойы қолданыста болады.

Егер осы Келісім қолданысының мерзім біткенге дейін кемінде алты айдың ішінде Уағдаласушы Тараптардың қандай да біреуіне оның қолданылу мерзімінің тоқтатылғаны туралы мәлімдеме берілмеген болса, осы Келісімнің қолданысы әрбір ретте он жылдық мерзімге келесі кезеңге өздігінен ұзартылады, сонымен бірге әрбір Уағдаласушы Тарапта іс жүзіндегі қолданыс мерзімінің аяқталуына дейін кемінде алты ай бұрын беретін мәлімдемесі арқылы Келісімнің қолданыс мерзімін тоқтату құқығы сақталады.

2. Осы Келісім қолданысының тоқтатылуына дейін жүзеге асырылған инвестицияларға байланысты осы Келісімнің бұрынғы барлық баптарының ережелері оның қолданысы тоқтатылған сәттен бастап 10 жыл бойы күшінде қала береді.

3. Осы Келісімге Тараптар арасындағы жазбаша келісу бойынша түзетулер енгізілуі

мүмкін. Егер Тараптардың әрқайсысы екінші Тарапқа өзінің осындай түзетулердің күшіне енуіне кедергі келтіретін барлық нысандылықты реттегені туралы хабарлаған болса, кез келген түзетулер күшіне енуі тиіс.

Осыны куәландыру үшін біз, тиісті түрде өкілеттік алған өкілдер,

осы Келісімге қол қойдық.

Алматыда 1998 жылғы, 16 сәуірде, екі түпнұсқа данада, әрқайсысы, қазақ, француз, голланд, орыс және ағылшын тілдерінде жасалды, сондай-ақ барлық мәтіндердің күші бірдей.

Осы Келісім ережелерін түсіндіруде пікір алшақтықтары туындаған жағдайда Уағдаласушы тараптар ағылшын тіліндегі мәтінді басшылыққа алатын болады.

Қазақстан Республикасының Бельгия-Люксембург
Үкіметі үшін Экономикалық Одағы үшін

Өз атынан және Ұлы Люксембург

Герцогтығының атынан әрекет
ететін Бельгия Корольдігінің
Үкіметі үшін:

Валлония Үкіметі үшін

Фландрия Үкіметі үшін

Брюссель аймағының Үкіметі үшін

Мамандар:

Қасымбеков Б.А.

Икебаева Ә.Ж.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ